

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія країн Західної Європи і Америки ХХ- поч. ХХІ ст.

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія.»
Спеціальність 032 «Історія та археологія.»
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від "6" червня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія країн Західної Європи і Америки ХХ поч.ХХІ ст..
Викладач (-і)	Бурачок Лілія Василівна
Контактний телефон викладача	0677155524
Е-mail викладача	liliiia.burachok@pnu.edu ua
Формат дисципліни	Денна, заочна, дистанційна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.dlearn.pu.if.ua/index.php?mo d=course&action=ReviewAI CourseInCategory&id_cat=46
Консультації	2 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Запропонований курс покликаний на основі широкого конкретно-історичного матеріалу та найновіших здобутків історіографії висвітлити провідні тенденції та перебіг соціально-економічного, політичного та культурного розвитку країн європейського та американського континентів, з'ясувати періодизацію, типологію, аналізувати міжнародні відносини міжвоєнного періоду, біполярну систему повоєнних міжнародних відносин та наслідки її розпаду.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета курсу «Історія країн Західної Європи і Америки ХХ – ХХІ ст.» є освоєння студентами основних понять та категорій курсу; забезпечити поглиблене вивчення студентами новітньої історії країн Європи, Америки, Азії і Африки; формування спеціалістів глибокої наукової кваліфікації високої культури і відповідальності. На основі сучасних теоретико-методологічних і концептуальних засад розкрити специфіку, взаємозв'язок і взаємозалежність соціально-економічних, політичного і культурного становлення народів.</p> <p>Завдання курсу «Історія країн Західної Європи і Америки ХХ – ХХІ ст.»:</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: історичні процеси, тенденції розвитку явища, події і факти новітньої історії країн Європи, Америки, Азії, Африки; міжнародні відносини, проблеми соціально-економічного і політичного розвитку на сучасному етапі; особливості політики держав у національному питанні; матеріальну і духовну культуру народів; проблеми науково-технічної революції і її вплив на розвиток суспільства, його соціальну структуру;</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
- СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
- СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.
- СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
- СК 5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
- СК 6. Здатність використовувати різні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
- СК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.
- СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
- СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
- СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
- СК 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.
- СК 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання

- ПРН-1 Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
- ПРН-2 Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
- ПРН-3 Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
- ПРН-4 Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
- ПРН-5 Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
- ПРН-6 Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
- ПРН-7 Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.
- ПРН-8 Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.
- ПРН-9 Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

ПРН-10 Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів діяльності.
 ПРН-11 Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
 ПРН-12 Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.
 ПРН-13 Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
 ПРН-14 Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

5. Організація навчання курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	44

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	Історія Археологія	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	кількість год.		
	лекції	семінари	самост. роб
Тема 1. Перша світова війна.	2	2	3
Тема 2. Формування основ післявоєнного світу (1918-1925 рр.)	2	2	3
Тема 3. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток Великобританії і Франції у міжвоєнний період	2	2	3
Тема 4: Виникнення та поширення фашизму в країнах Західної Європи міжвоєнного періоду	2	2	3
Тема 5: Міжнародні відносини напередодні Другої світової війни	2	2	3
Тема 6: Друга світова війна	2	2	3

Тема 7: США у другій половині XX ст..	2	2	3
Тема 8.Формування основ біполярного світу.	2	2	3
Тема 9: Великобританія у другій пол. .XX ст.		2	3
Тема 10.Франція у II пол. XX ст..		2	3
Тема 11: ФРН У II-ій половині XX ст.		2	3
Тема 12: Розвиток країн Південної Америки у другій половині XX ст.		2	3
Тема 13. Розвиток європейської інтеграції. Європейський Союз в умовах нового світового порядку		2	3
Тема 14. Міжнародні відносини наприкінці XX ст. і на початку XXI ст.		2	3

Тема 15. Глобальні аспекти міжнародної безпеки у другій пол.. XX ст		2	2
ЗАГ.	16	30	44

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу							
		Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою			
				для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку	
		90 – 100	A	відмінно		зараховано	
		80 – 89	B	добре			
		70 – 79	C	задовільно			
		60 – 69	D				
		50 – 59	E	незадовільно з можливістю повторного складання		не зараховано з можливістю повторного складання	
		26 – 49	FX				

	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмової роботи	<p>1.Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу;</p> <p>2.Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання;</p> <p>3.Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими;</p> <p>4.Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки;</p> <p>4.Вміння робити висновки з розглянутих питань;</p> <p>5.Вміння аналізувати джерела.</p>			
Семінарські заняття	<p>Загальні критерії оцінювання:</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами</p>			
Самостійна робота та індивідуальне завдання	<p>Самостійна робота здобувача є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вдосконалення навичок і вміння працювати з науковою літературою та джерелами. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем здійснюється у вигляді тестового контролю.</p> <p>Індивідуальне завдання – написання есе на запропоновану тему.</p>			
Умови допуску до підсумкового контролю.	<p>Семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Форма і термін семестрового контролю визначаються навчальним планом. Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену якщо він виконав усі види робіт, передбачені її робочою програмою).</p> <p>Семестровий екзамен оцінюється від 1 до 50 балів.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає підсумковий семестровий бал.</p>			

Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма здачі екзамену – письмова.</p> <p>Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Для того, щоб одержати допуск, необхідно виконати всі види роботи і набрати не менше 25 балів. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 20 балів), балу за контрольну роботу (максимально 20 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) та балу за іспит (50 балів) та в сукупності становить максимально 100 балів. Форма здачі іспиту письмова.</p>			
----------------------	--	--	--	--

7. Політика курсу

Письмові роботи:

Контрольна письмова робота має бути виконана на 4 семінарському занятті.

Академічна доброчесність:

Як викладач, так і здобувач, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (спісування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять:

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо. Політика курсу передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 15.00 год.

Пропущене заняття здобувач може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, вирішенні тестових завдань тощо. Під час занять дозволяється користування мобільним телефоном виключно для навчальних цілей.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бзежинський З. Велика шахівниця. Львів-Івано-Франківськ: Лілея-МВ, 2000.
2. Великобританія в умовах центробіжних тенденцій сучасного світу: євроінтеграція, роль в НАТО. 3. Великобританія після закінчення Другої світової війни (1945-1951 pp.)
4. Вирішення “німецького” питання після Другої світової війни (1945-1947 pp.) Утворення ФРН. Іваницька О.П.
5. Газін В.А. Актуальні проблеми сучасності: історія, світова політика. К. 2009.
6. Даниленко В., Кокін С. Всесвітня історія: Хронологія подій. К.: Либідь, 1997. 264 с. 7. Дюрозель Ж.Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Переклад з франц. Марічева Є. та інші К.: Основи, 1995. 903 с.
8. Дністрянський М. С. Геополітика : Навчальний посібник / М. С. Дністрянський. Львів:ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 436 с.
9. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки Вінниця, 2003.
10. Ігор Шаров. Характери Нового світу. К.: Арт Економі, 2018. С. 238
11. Качараба С. Історія Західної Європи та Америки др. пол. XX - поч. XXI. : практикум / С. Качараба, Р. Сіромський. Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 293 с.
12. Коппель О. А. Пархомчук О.С. Міжнародні відносини XX століття. К.: Школяр, 1999 13. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 pp.). К. 2001.
14. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки(1945 р. - початок XXI ст.) : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]Баран З. А., Кипаренко Г. М., Козицький А. М., Мовчан С. 11 Сіромський Р. Б., Швагуляк М. М. ; за ред. М. М. Пвагуляка.Львів: Тріада плюс, 2011.700 с., іл. 15. Орлова Т.В. Історія сучасного світу. Навч. пос. К., 2006.
16. Особливості розвитку Великобританії в останні десятиріччя XX ст. “Тетчеризм”. 17. Післявоєнний розвиток Франції /1945-1953 pp./
18. Пунько В. М. Соціальна політика уряду Маргарет Тетчер: історіографія проблеми. Наукові записки ВДПУ ім. М.М. Коцюбинського. Серія:Історія. 2017. Вип. 25. С. 397–403
19. Світова історія: XX століття. Енциклопедичний словник / За ред. І. Підкови. Львів: Літопис, 2008. 976 с.
20. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток Франції у 80-90-і роках XX століття. 21. Створення ІV Республіки у Франції. Шарль де Голль.
22. Трансформація Британської імперії у співдружність держав Сполученого Королівства (50-60 pp.) XX ст.

23. Франція в умовах сучасних інтеграційних світових процесів.
24. Юрківський В.М. Країни світу: Довідник. К. Либідь, 1999. С.22-25.
25. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи: курс лекцій. К.: Либідь, 1997

Викладач кандидат історичних наук, доцент Бурачок Л.В.